REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea. Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor.. pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 248. Brașov, Sâmbătă 8 (21) Noemvrie. 1908.

Din causa sfintei sărbători de Sâmbătă, ziarul nu va apare până Luni sara.

Stare permanentă de războiu.

Tot mai mult iese la iveală că în Balcani se joacă un joc foarte periculos din partea statelor mici ca și a statelor mari interesate, care poate să aibă un sfârșit tragic. Ori cât de mare energie ar fi în stare să documenteze Sârbii și Muntenegrenii, în situațiunea grea în care au ajuns aspirațiunile lor după evenimentele ce au dat naștere anexiunei Bosniei și Herțegovinei. nu se putea admite ca ei numai pe rizicul barbei lor proprii sa ia o atitudine atât de provocătoare prin pregătirile lor de războiu îndreptate pe față contra Austro-Ungariei. Este dar nu numai bănuială, ci fapt neîndoios că atât Sârbia cât și Muntenegrul sunt încurajate prin atitudinea acelei părți dintre puterile mari semnatare, cari nu armoniază cu politica austro-ungară sprijinită de Germania, căci a vorbi în genere de o politică orientală a triplei alianțe este cam riscat azi când se știe că Italia se codește a consimți la anexiunea Bosniei și a Herțegovinei, așa că până în ziua de azi încă n'a dat un răspuns la scrisoarea prin care i-s'a anunțat faptul săvârșit al anexiunei. Adevărat că aceleași puteri, cari sunt — cum bine se știe — Rusia, Anglia și Franța se țin încă rezervate întru cât privește politica oficială ce o poartă cabinetele lor. Și acum de curând se vestește că au făcut un pas colectiv, la care s'a alăturat și Italia, admoniând guvernele dela Belgrad și Cetinje să nu provoace conflicte prin concentrarea de trupe la granițe și alte de acestea. Știm însă prea bine din experiență care este valoarea reală a unor astfel de demersuri când interesele divergente aduc cu sine ca politica ce se face pe după culise să paraliseze efectul unor pași întreprinși în mod oficial. cum este cel amintit. Nu ajută mult sfaturi de acestea dacă de altă parte din Rusia și din Anglia se ațâță mereu și se dă nutremânt speranțelor celor mai exagerate, dacă la Petersburg se bate toba în piață pentru înrolarea de voluntari, cari să treacă în Serbia ca pe vremile generalului Cernaiev, iar din Londra se trimit agenții comitetului balcanic să toarne oleu pe foc pregătind astfel terenul pentru viitoarea acțiune a statelor mari protectoare.

Toate acestea explică de ce Serbia și Muntenegrul merg înainte orbiș și au creat deja la granițe o stare de lucruri, care. cu toată rezerva extremă ce și-o impune, silește pe Austro-Ungaria să i-a contra-măsuri militare foarte serioase. Dalmația e alarmată de faimele că Muntenegrinii plănuiesc un atac neprevăzut, la care este în mare grad expus Cattaro și jur. Se naște întrebarea dacă Austro-Ungaria mai poate să privească multă vreme cu atâta toleranță la pregătirile militare ale Sârbilor și ale Munteogrinilor? Căci e vădit că acolo în Balcani se joacă un joc dublu și care cu timpul poate să creeze o stare de lucruri tot mai amenințătoare și mai nefavorabilă unei intervențiuni armate austro-ungare.

Neliniștea, ce au produs'o mișcările militare muntenegrene dela granița Dalmației, a dat naștere unei panici la bursa din Budapesta, care a făcut ca și ziarele din capitala ungară să se ocupe cu eventualitatea unui conflict serios iminent. Unul din aceste ziare, opozițional, o spune pe față că acum e sigur că nici Aehrenthal nu e profet, că închinăciunile ce i-lea făcut „marea delegație națională“ au mers în vânt și că cu cât trece timpul cu atât se vede mai clar că așteptările ce s'au pus în anexiunea Bosniei și Herțegovinei se zădărnicesc una după alta, că se întâmplă mai tot contrarul din ceea ce au sperat — și ce este mai rău — a ajuns într'o stare permanentă de războiu.

Firește că această stare de lucruri silește administrația de războiu, să ia măsuri extraordinare pentru punerea în stare bună de apărare a corpului de armată ce se află la graniță, ceea-ce aduce cu sine prin forța împrejurărilor înmulțirea contigentului. Și aici e aici. Altă foaie maghiară guvernamentală se plânge amarnic că din toată poziția de putere mare a monarchiei, care a făcut să se umfle în pene de atâtea ori și patrioții împintenați, Ungurilor în realitate nu le revine decât în ultima analiză: vărsarea de sânge și plata contribuției.

Și oare soartea aceasta nu pe toți locuitorii Ungariei îi privește, pe cei cărora li-se hărăzește votul plural ca și pe cei încă desmoșteniți? Ar fi bine, când ar învăța ceva patrioții noștri din „marea delegație națională“, măcar în astfel de momente, din experiența istoriei...

La peatra Libertății,

sfărâmată în noaptea de 3/4 Noembre v. 1908.

Sfărmat-au peatra, ce fost-a mărturie,
Când ceasul de'nviere l-au prevestit tribunii.
Se bucură 'n zadar nemernicii, nebunii:
Sdrobit-au peatra, dar Libertatea-i vie!

Și crucea-ați sfărâmat, simbol sfânt de [credință
Al unui neam setos de zile mai senine.
În van, stafii de noapte cu suflete haine:
Nu veți putea opri a zilei biruință!

Brașov, 7 Noemvre v. 1908.

A. B.

Răspunsul Austriei cu privire la programul rusesc al conferinței este, după știri din Petersburg, redactat în termini cât se poate de măgulitori pentru guvernul rus. Austria își menține însă punctul ei de vedere în cestia valoarei conferinței. Guvernul rus n'a răspuns încă dacă primește sau nu vederile cabinetului din Viena.

Principele Bülow la împărat. Despre audiența principelui Bülow la împăratul Wilhelm, care a durat o oră și un sfert, ziarul „Reichsanzeiger« află că cancelarul a povestit împăratului cum s'au manifestat sentimentele poporului cu prilejul publicărei convorbirilor imperiale în »Daily Telegraph« și apoi a dat explicații asupra atitudinei sale în Reichstag. Împăratul a ascultat pe cancelar cu mare băgare de seamă și, fără a fi turburat, a declarat că datoria sa cea de căpetenie este de a se asigura statornicia politică a imperiului și de a salfgarda responsabilitățile constituționale. Împăratul a aprobat explicațiunile date de principele de Bülow în Reichstag, asigurându-l de credința sa statornică.

»*Norddeutsche allgemeine Zeitung*« află că imediat după reintoarcerea sa dela Postdam, cancelarul a convocat ministerul prusian într'o conferință confidențială, în care a comunicat rezultatul raportului său la împărat. În acelaș timp ministrul de interne d. de Fethman-Holweg a făcut, după ordinele d. de Bülow comunicări identice membrilor consiliului federal.

Toate ziarele germane aproabă unanim modul satisfăcător al aplanării crizei de cancelar.

*

Alianța statelor balcanice. Intr'un interview acordat unui ziarist englez, Ali Riza Bey a declarat că Turcia este în orice moment gata a încheia o alianță ofensivă și defensivă cu statele din Balcani. Această alianță ar însemna rezolvarea definitivă a cestiunei balcanice. Se așteaptă ca guvernul englez să facă propuneri în acest senz.

Deschiderea parlamentului turcesc se va face cu solemnitate la 28 ale lunei curente pe ziua de Sâmbătă. Zvonul este confirmat și în cercul junilor turci. Deputații aleși vor fi de 270.

Desbaterea budgetară.

— Din dieta ungară. —

In ședința de Miercuri s'a început, precum știm, desbaterea budgetului pro 1909. Desbaterea a fost introdusă de contele *Balthyány*, care a adus înainte de toate guvernului laude pentru alcătuirea unui șir întreg de legi sociale și economice din cele mai arzătoare. Trecând apoi la cestiunile actuale politice se ocupă în deosebi cu *cestiunea naționalităților* și *în deosebi cu noi, Românii*, cari ne plângem necontenit că suntem neîndreptățiți și asupriți și că ni se impută că conspirăm în continuu cu România. Revocând apoi în memorie faimoasa interpelație a contelui Bethlen, în afacerea participării Românilor din Ungaria la expoziția din Bucureşti, trage o paralelă între soartea Românilor din Ungaria și a Maghiarilor din România. Pe baza informațiunilor sale poate afirma că Maghiarii din România sunt, în comparație cu Românii din Ungaria, cum nu se poate mai maștef tractați. În școalele maghiare din România de pildă, limba română, istoria și geografia trebue predate în limba română de către învățători cualificați de statul român. Dacă Maghiarii ar procede astfel față de Românii de aici, toată pressa din Europa ar fi plină de plângeri contra Ungurilor. Oratorul se ocupă apoi mai pe larg cu starea bisericilor și a seminarelor maghiare din Moldova și constată că, deși în dieceza catolică a Iașului se află 65.000 Maghiari, a fost denumit de episcop catolic un *italian*, care nu numai nu știe nici o boabă maghiară dar lucră direct în interesul *romanizării* credincioșilor catolici maghiari (?!). Pe baza acestor constatări și dovezi șubrede, contele B. ajunge la concluziunea, că Maghiarii din Ungaria sunt cu mult mai »loiali« față de Românii de aici, decât Românii din România față de supușii maghiari.

Trece apoi la pressa din România și susține că posta din România nu înmânează foile maghiare abonaților, cu toate că pressa e liberă. Noi maghiarii suntem cu mult mai »culanți« față de naționalități.

Dep. Brediceanu: Redactor maghiar încă n'a fost închis în România!

Contele Balthyany trece apoi la referințele naționalităților din Austria, pe care le descrie în cele mai negre culori, și ajunge la concluziunea, că dacă statul ungar ar dori să introducă și în Ungaria astfel de referințe, aceasta ar fi o curată sinucidere și prostie. Prin urmare apelează la naționalități să înceteze cu politica lor de până acum și să nu mai refuze mâna păcii, care în atâtea rânduri li s'a întins Românilor din partea Maghiarilor (Când?! Not. Cul.) ci s'o strângă cu ambele mâni.

Oratorul trece apoi la cestiunile budgetare și declară în fine că primește budgetul.

După o pauză de zece minute notarul chiamă la cuvânt pe dep. Dr. Vaida.

Dep. Dr. Vaida: Onorată Cameră! (Strigăte din stânga: *Să eșim afară!*)

D. *Nagy György:* Să eșim! Nu ascultăm pe acest mizerabil în parlamentul maghiar!

Președintele: Chem la ordine pe dep. Nagy. (Zgomot).

Markos Gyula: Acest om ar trebui să se ascundă!

Președintele: Chem la ordine pe dep. Markos.

După aceste grațiozități și după ce deputații maghiari și sași părăsesc sala ia cuvântul dep. Dr. *Vaida*. (In dietă au mai rămas deputații naționaliști și câțiva dep. croați).

Intr'un discurs mai lung și demn dep. Dr. *Vaida* replică contelui Battyany reducând la adevărata lor valoare aserțiunile acestuia. Inainte de toate constată, că pe baza experiențelor din trecut nu se pot lua în serios voința și hotărârea de împăcare cu Românii a partidelor majorității. In ce privește provocarea la referințele din România — un obiceiu de altfel foarte vechiu al deputaților maghiari — oratorul nu înțelege în ce nex poate fi aceasta întrebare cu aceea, că aici în Ungaria este bună sau rea soartea Românilor, pentrucă e cu totul alta situația maghiarilor din România, decât a Românilor din Ungaria. Oratorul explică apoi aceasta mare deosebire și aduce exemple despre traiul mulțumit ce-l duc Ungurii sub oblăduirea statului român. In ce privește înfrățirea și înfrățirea — a zis dep. V. — aceasta nu e o cestiune actuală. Insă peste 10—20 ani ea va fi actuală și lucrurile se vor desvolta astfel, că ne vom întinde mâna frățească, pentrucă se vor schimba raporturile de putere ale monarhiei față de trecut.

In continuare oratorul se ocupă cu pozițiile neregulate ale budgetului și arată cauza stărilor neregulate budgetare, cari denotă un regres pe toată linia. Nu primește budgetul. (Aceasta parte a discursului vom resuma-o într'un număr viitor).

*

In ședința de eri, *Joi*, a dietei a luat cuvântul dep. C. *Brediceanu*. Vorbind de politica de împăcare oratorul e de părere că poporul maghiar n'a fost nici când condus de șovinism și că sentimentul de drept al poporului maghiar a pretins în totdeauna egalitatea de drept în stat și pacea între naționalități. Oratorul spune, că trebue căutate aceste puncte de atingere, nu însă deosebirile, cari sunt în mod artificial exploatate în defavorul unei împăciuiri cinstite și pe cari le are exclusiv în vedere politica actuală de guvernare. Prezența deputaților naționaliști în dietă urmărește chiar realizarea unirei și a sentimentelor comunității de interese, pentru care vor lucra în totdeauna. Critică apoi diferitele poziții budgetare și declară că nu primește budgetul.

Contra budgetului a mai vorbit dep. croat *Zagoracz* în limba croată.

Complicaţiunile în Orient.

S'a crezut până acuma că ameninţările cu războiu ale Sârbilor şi ale Muntenegrenilor n'au alt scop decât făcând mare zgomot cu nemulţumirea populaţiunilor acestor ţări, să stoarcă cât mai mult în favorul lor dela viitoarea conferenţă europeană. Astăzi aceste ameninţări şi pregătiri de războiu în amintitele state mici balcanice capătă o înfăţişare mult mai serioasă şi mai ales pregătirile militare ale Muntenegrului au produs îngrijiri în cercurile politice şi militare din Viena, unde în urma ultimelor evenimente din Balcani este convocat pe Dumineca un mare consiliu de miniştri, la care vor lua parte guvernele ambelor state dualiste.

Ştirile nefavorabile din zilele ultime au produs la bursa din Budapesta panică aşa că de-odată hârtiile de valoare au scăzut în mod simţitor.

*

Pregătirile de războiu ale Muntenegrului.

Cele dintâi ştiri autentice despre pregătirile militare muntenegrene şi urmările lor le-au adus foile cehe din Praga. »Narodni Listy« a primit din Cattaro vestea că Muntenegrenii sunt gata de războiu. Legăturile cu *Cattaro* sunt de 3 zile întrerupte şi pe muntele Lofscen dela graniţă, care predomină Bocche di Cattaro, Muntenegrenii au aşezat tunuri de calibru greu îndreptate spre Cattaro şi forturile de acolo. Familiile oficerilor şi funcţionarilor din Cattaro au plecat deja iar archivele militare şi administrative au fost transportate de acolo. Bisericile catolice din localitate şi-au dus comorile lor spre a le asigura la alte puncte ale Dalmaţiei. Muntegreni nu mai vin la târgul din Cattaro.

»N. Fr. Presse« primeşte din Cattaro cu data de 18 Nov. ştirea, că întreaga poporaţiune bărbătească din Muntenegru a primit arme şi muniţiuni; că de-alungul frunariei muntenegrene sunt aşezate sentinele, că în sânul poporaţiunii domneşte o dispoziţiune războinică, că mulţi Muntenegreni din străinătate s'au întors în patrie, cu toate acestea — zice — comunicaţia postei pasagerilor şi a mărfurilor între Cattaro şi Muntenegru e normală, nu s'au întâmplat neorânduelii şi demonstraţiuni în Cattaro, iar locuitorii austriaci din Bocche di Cattaro sunt liniştiţi.

Se asigură că ministrul-preşedinte muntenegrean, *Dr. Lazar Tomanovici*, a zis cătră un ziarist sârb, că dacă Europa nu va da dreptate Muntenegrului, acesta va recurge la mijloacele extreme. »Dacă conferenţa puterilor nu va rezolva cestiunea bosniacă în senzul nostru, atunci vom pretinde pentru noi Herţegovina şi teritoriul dele Ragusa«.

»Corespondenţa croată« aduce ştirea că tunurile muntenegrene aşezate pe muntele despre Cattaro se află acolo de 3 săptămâni. Din-sus de Cattaro se văd nu mai puţin decât 40 de tunuri îndreptate spre Cattaro, Gorazda, Wirmac şi Crkveice între cari se află şi cele 6 mari tunuri dăruite Muntenegrului de Italia, cari so pot deosebi bine cu ochianul. Poporaţiunea bocchează e cuprinsă de mare iritaţie mai cu seamă de când nevestele oficerilor au părăsit Cattaro.

Din Ragusa se anunţă, că mai multe sute de lucrători muntenegroni s'au reîntors în zilele din urmă, mai ales din Bulgaria, mergând peste Ragusa la Cetinje. Ei spun că au fost chemaţi în patrie fiindcă are să fie războiu. Soţiile şi copii oficerilor austro-ungari garnizonaţi în Cattaro sosesc în Ragusa. Nu ştiu să spună însă nimic despre întâmplări extraordinare.

Armata muntenegreană se împarte în trei clase: armata activă, rezerva şi trupele de intendenţă. În războiu se formează 11 brigade ale armatei active, dintre cari fie-care are 4—5 batalioane, un batalion de rezervă şi o baterie de munte. Contingentul de războiu al armatei muntenegrine se poate calcula cu 37.000 oameni, dintre cari 27.000 sunt numai din prima chemare.

Pregătirile şi dispoziţiile în Serbia.

Ştirile despre măsurile militare luate de guvernul austro-ungar au făcut în Belgrad mare impresiune. Marţi s'a ţinut în Conac un conziliu militar la care au luat parte regele, prinţul de coroană Gheorghe şi toţi generarii din garnizoană. S'a discutat despre cestiuni de înarmare. Material de războiu continuă a fi adus în ţară pe la Zibesce.

»Petersburskaia Gazeta« anunţă că în Petersburg s'a constituit un birou central pentru angajarea de voluntari ruşi, cari să meargă în Sârbia. Biroul se află pe Litciny-Prospekt şi e deschis toată ziua. E mare numărul celor ce se anunţă ca voluntari: ofiţeri, studenţi, lucrători; chiar şi fete se angajază. În *Moscva* acţiunea de primire de voluntari e condusă de panslavistul Cerep-Spiridovici.

Din Serajevo soseşte ştirea că Sârbii şi-au înfiinţat *la graniţă depozite complete de arme* a căror punct central este mănăstirea Banja.

Preşedintele comitetului balcanic din Londra, *Bukston* se află în Belgrad. La un prânz ce l'a dat ambasadorul englez din Belgrad, *Whitehead* în onoarea lui, a luat parte şi prinţul de coroană Gheorghe, care a vorbit mult cu Bukston.

»Ungaria în sec. XX-lea«. Unul din mijloacele prin cari oligarchii de azi caută a sprijini şi a-şi lua în apărare acţiunea distrugătoare faţă cu celelalte popoare sunt:

Scrierea de cărţi politice, economice, sociale din partea unui jurnalist perciunat ajuns în străinătate la 'oarecare nume, plătit scump de guvernul unguresc sau un »politician« trimis expres pentru asta în străinătate (Méray Horvat K.) posesor al cutării ordin de mare influenţă în cercurile politice ş. a. Acum a apărut în Paris una dintre cărţile de felul acesta, intitulată »La Hongrie au vingtième siècle«, studiu economic-social de M. Renuè Gounrad, care poartă titlul de cetăţean de onoare, care indică în destul competenţa sa în astfel de materii şi totodată simpatia sa »pentru poporul maghiar«. Iată ce zice »Figaro«: După autor Ungurii se plâng cu drept de a fi puţin cunoscuţi în Europa şi cu deosebire în Franţa, unde se ştie foarte puţin despre ţara lor din punct de vedere general, sau cel puţin economic (unde-s banchetele?) »nevorbind nime despre viaţa interioară şi zilnică a locuitorilor, de lucrurile lor, de tentativele lor practice, despre reuşitele şi speranţele lor în sfera producţiunii, această ignoranţă de ordin economic îşi are cauza în genere în marile evenimente politice...« Minune, cartea nu se îndreaptă contra noastră. Se tot plânge. Noi le zicem: daţi d-lor banchete, chemaţi şi pe Francezi, ameţiţi-i cu vin unguresc şi veţi auzi laude... dar numai în decursul beţiei. Trezia vorbeşte altfel despre Dvoastră.

— Încă ceva. Revista ungurească cu limbă franceză a contelui Apponyi, ce apare de câteva luni la Bpesta, traduce cartea despre naţionalităţile din Ungaria a lui Balogh Ernö. Scopul îl ştiţi. Dar, că va ajunge la ceva rezultat, nu cred.

Cronici teatrale.

Bucureşti, 6 (19) Nov.

Teatrul Naţional debunăseamă a făcut un pas înainte — şi înapoi nu va mai da nici-odată. Vremile mai nouă ne-au dat nu numai piese nouă (originale sau traduceri) dar ne-au dat public nou, cu spirit nou şi sănătos, ne-au dat alte norme de conducere în teatru, altă înţelegere a rostului său, atât din partea direcţiei, ca şi din partea artiştilor, dar îndeosebi din partea publicului, care şi-l'a avut aşa cum l'a dorit — şi dacă va fi mai pretenţios va putea avea şi mai mult.

Trebue să se ştie însă că la Teatrul Naţional s'au grupat cele mai preţioase şi s'ar putea spune — prea multe talente. Bunul mers al primului teatru românesc, al primei scene româneşti se întemeiază în primul rând pe aceste talente, cari sub conducerea d-lui Pompiliu Eliade i-au dat prestigiul cuvenit.

În abia o singură lună (dela 27 Sept. până la 31 Oct.) încassările s'au urcat la 56,000 lei. În aceiaşi periodă din anul trecut, sub conducerea d-lui Davila, ele s'au urcat la 49,000. Şi acesta de altfel era un progres, căci în nici unul din anii anteriori nu s'au urcat la o aşa sumă încasările dintr'o singură lună.

A venit dar timpul ca să credem că *Teatrul Naţional* nu va mai fi o povară pentru ministerul instrucţiunei publice, ci, dimpotrivă, că el va putea da, în fie-care an, frumoase excedente, cari vor putea fi folosite pentru arta românească.

Şi va trebui să vie şi timpul acela, când artiştii din România vor putea trece în Ardeal spre a folosi artei, limbei şi în general culturei româneşti, care este bunul nostru comun, dar cel mai mare bun totodată.

De aproape două săptămâni la Teatrul Naţional alternează *Falimentul* lui Bjőrnson cu *Guérin Notarul* de Emile Augier traducere în româneşte de Brătescu-Voineşti. E poate comedia cea mai bună din câte s'au jucat în această stagiune.

Acţiunea se concentrează şi se desface din actele săvârşite de acest notar, dintr'un orăşel de provincie, acest om materialist, şiret, fără multe scrupule, cu morala lui burgheză şi cu dispreţul său suveran pentru ori-ce alte merite în afară de acelea, cari îmbogăţesc; dispreţuitor chiar pentru calităţile fiului său care, tocmai graţie acestor calităţi ajunge colonel la vârsta de 33 de ani. Pentru el însă adună necontenit, speculează, urmăreşte un castel de a cărui stăpânire e asigurat; e castelul unui nobil scăpătat foarte iubit şi stimat — cu fiica lui dimpreună — de chiar fiul notarului, colonelul. Dar notarul nu se gândeşte de loc să câştige acest castel prin căsătoria fiului său cu moştenitoarea, al cărei tată desechilibrat umblă după descoperiri cheltuindu-şi şi puţinul ce-i mai rămăsese. Notarul vrea să se înrudească cu o bogată văduvă din lumea mare, care de altfel ţine mai mult la castel decât la colonel, dar care, speră notarul, ar putea mult să-l ridice pe fiul său iar pe el, pe Guérin, însuşi, l'ar putea face la nevoie deputat sau alt-ceva, indiferent....

Lucrurile ies însă cu totul pe dos. Tânărul după-ce se înapoiază din războiu, din Mexic, preferă mai bucuros pe fata ruinată tocmai de tatăl său. Colonelul răscumpără castelul, işi ia mama şi pleacă împreună cu bătrânul şi fiica lui pe care o ia în căsătorie. Dar Guérin, notarul, cu toate-că a rămas singur, se mângâie exclamând: »În sfârşit acum pot trăi şi eu pentru mine«.

Sâmbăta trecută apoi s'a reprezentat *Năpasta* lui Caragiale şi una din comediile lui bune: *Noaptea furtunoasă.*

Cea dintâi s'a dovedit şi de rândul acesta a fi o dramă care face cinste literaturii româneşti. E o dramă din viaţa simplă a satelor — şi tocmai de aceea meritul autorului e mai mare.

Cât priveşte apoi *Noaptea furtunoasă* care ca şi *Scrisoarea pierdută* ne zugrăveşte mentalitatea şi moravurile »cetăţenilor« tipici ai lui Caragiale,'ca te face să râzi sănătos şi mult mai cu haz decât la nişte comedii în cari comicul rezultă din jocuri de cuvinte sau din contraste căutate — aici râzi fiind-că aceea ce ţi-se arată comic e însă-şi viaţa caraghioasă cum o ştim a cetăţeanului »care ţine la onoarea lui de familist«, sau care vrea »să fie trădare, dar să ştim şi noi« sau *ţine mult să ne avem şi noi faliţii noştri*.

M.

ŞTIRILE ZILEI.

— 7 Noemvrie v.

Principele moştenitor al României în Viena. Prinţul de coroană Ferdinand al României a fost primit Joi la Viena cu mare pompă. Se adunase un public imens înaintea gării şi pe strade. O companie din regimentul de infanterie »Arhiducele *Francisc Ferdinand* Nr. 19«, a făcut onorurile militare. Cu mult înainte de a sosi trenul s'au adunat comandanţii militari din capitală, apoi legaţiunea română în frunte cu ambasadorul Nicolae Mişu, membrii delegaţiunei române pentru încheierea convenţiei comerciale, apoi locotenenţii români cari servesc în regimentele austro-ungare: Cicu, Leon, Candiani, Lascarov, Ghiormăneanu şi Tari, conzulatul general român şi şefii de comunicaţiune a căii ferate. La $1^{3}/_{4}$ a sosit arhiducele *Francisc Ferdinand* cu adjutantul său, apoi arhiducii *Ferdinand Carl*, *Leopold Salvator*, *Friederich* şi *Karl Stephan* cu adjutanţii lor. *Împăratul* îmbrăcat în uniforma de mareşal austro-ungar cu marea cruce a »Stelii României« a sosit în urmă însoţit de adjutanţii-generali: conţii Paar şi Hoyos. După sosirea trenului (la 2 oare 29 min. p. m.) principele moştenitor *Ferdinand* al *României* îmbrăcat în uniformă de colonel al regimentului ces. reg. de infanterie Nr. 6 cu cordonul marei cruci a ordinului Stului Ştefan a părăsit îndată vagonul de salon urmat de adjutanţii săi majorul Berindeiu şi de căpitanul Şuţu. Salutarea între împărat şi oaspele său a fost foarte cordială. Cea dintâi întrebare ce i-a adresat-o împăratul principelui moştenitor român a fost: cum se află regele Carol şi regina Elisabeta? la care a primit un răspuns mulţămitor. Împăratul a prezentat principelui moştenitor pe arhiduci şi pe cei din serviciul de onoare iar principele Ferninand a prezentat Monarhului suita sa şi a salutat apoi pe ambasadorul român şi personalităţile ce erau prezente şi mergând la dreapta împăratului, între sunetele imnului român a trecut pe dinaintea frontului companiei de onoare. După aceea împăratul cu oaspele său între strigătele de »Hoch" ale publicului număros au plecat într'o trăsură cu doi cai la palat. În alte trei trăsuri au urmat adjutanţii. Principele moştenitor român a descălecat în apartamentele cele mari pentru străini ale Burgului. După sosire i-s'a dat un dejun *à la Camera*. La 6 seara împăratul a dat în onoarea principelui moştenitor român un prânz familiar în mica galerie dela Schönbrunn, la care în frunte cu arhiducele Francisc Ferdinand şi cu arhiducesa Maria Annunziata au luat parte toţi arhiducii şi toate arhiducesele prezente în Viena. În acelaşi timp s'a dat o masă de mareşal, la care a fost invitată suita română şi unde serviciul de onoare a fost făcut de câteva dame şi demnitari ai Curţii. O oră după sosire principele moştenitor român a făcut la Belvedere o vizită arhiducelui Francisc Ferdinand, care a durat o jumătate de oră. Seara, după prânzul familiar dela Schönbrunn, principele Ferdinand a vizitat opera Curţii.

*

Alegerile pentru congres. Deputaţi mireni la congresul naţional bisericesc s'au ales în archidieceză următorii domni: I. cerc. Sibiiu: Parteniu Cosma, director la banca »Albina« în Sibiiu. II. cerc. Sălişte: Dr. Nicolae Comşa, medic în Sălişte. III. cerc. Sebeş: Ioan de Preda, adv. în Sibiiu. IV. cerc. Alba-Iulia: Mihai Cirlea, not. pub. reg. în Abrud. V. cerc. Deva: Dr. A. Vlad, dep. diet., adv. în Budapesta. VI. cerc. Haţeg: Dr. Nicolae Vecerdea, dir. »Albina« Braşov. VII. cerc. Ilia: Dr. Stefan Rozvany, adv. în Ilia. VIII. cerc. Geoagiu: Dr. Ioan Marghita, adv. în Geoagiul-inf. IX. cerc. Zarand: (nu ştim rezultatul). X. cerc. Câmpeni: Dr. Vasile Preda, adv. în Câmpeni. XI. cerc. Turda: Lazar Tritean, ref. şcol. Sibiiu. XII. cerc. Cluj: Vasiliu Almăşan, adv. în Cluj. XIII. cerc. Solnoc: Gavriil Buzura adv. în Lăpuşul-ung. XIV. cerc. Bistriţa: Dr. Vasile Pahone, adv. în Bistriţa. XV. cerc. Târnave: Dr. Dionisiu Roman, adv. în Mediaş XVI. cerc. Sighişoara: Virgil Oniţiu, dir. gimn. Braşov. XVII cerc. Treiscaune: Dr. Iancu Meţianu, proprietar în Zărneşti. XVIII. cerc. Braşov: Arseniu Vlaicu dir. şcoalei comerc. în Braşov. XIX. cerc. Bran: Ioan cav. de Puşcariu, jude la curia reg. în penz. în Bran. XX. cerc. Făgăraş: Dr. Ioan Şenchea, adv. în Făgăraş.

Un jubileu serbat de Românii din Viena. Primim dela Viena încunoştiinţarea, că acolo un comitet intim compus din d nii: Alexandru Lupu general i. p., Dr. Lazar Popovici, Dr. Virgil Cioban, Mihai Popovici, architect Cesar B. Poppovits, a luat iniţiativa pentru ca colonia română vieneză să manifesteze sentimentele ei de stimă şi dragoste faţă de vechiul şi meritosul ei membru *Dr. Sterie N. Ciurcu*, cu ocaziunea aniversării împlinirei de 60 de ani ai etăţei sale. Eată ce se zice între altele în scrisoarea ce o primim dela iniţiatorii acestui jubileu: — »De 40 ani numele d-lui *Dr. Sterie N. Ciurcu* a stat în fruntea tuturor mişcărilor culturale şi politice ale Românilor din Viena, părtaş al zilelor senine, neclintit în vremile de răstrişte. Vorba şi fapta d-lui Dr. Sterie N. Ciurcu au fost întotdeauna directiva vrerilor coloniei române din Viena. Astăzi, când după o viaţă neobosită împlineşte 60 de ani, datori suntem să răsplătim după merit vrednicia, şi să-i aducem prinosul nostru de stimă şi de dragoste. Din incidentul acesta un comitet intim a stabilit următorul program: *Vineri în 27 Noemvrie* 1908 st. n. la 12 oare a. m. o comisie va transmite iubilarului felicitările Românilor din Viena şi va preda o plachetă comemorativă. În aceiaşi zi la 8 oare seara un banchet festiv în sala albă a restaurantului »Riedhof« VIII. Schlössel-gasse 14.

Cazul Vaida. Ziarul »Az Ujsag« aduce ştirea, că alaltăeri cu ocaziunea discursului rostit de dep. Dr. Vaida la desbaterea budgetară s'a discutat din nou în culoarele dietei cazul dep. Dr. Vaida. Dep. Dr. V. Lucaciu, care a luat parte la această discuţie, a observat, că atunci când dep. Vaida a fost dat afară cu forţa din dietă, dânsul n'a fost deputat, în schimb însă va cere acum, ca să fie examinat din nou cazul Vaida. Dacă Vaida este într'adevăr vinovat, a zis Lucaciu, ca să nu mai aibă loc în parlament, dar nu merge ca un membru al dietei să fie în astfel de mod inzultat.

În urma număroaselor accidente pe căile ferate ungare, cari s'au ivit în timpul din urmă, ministrul de comerciu a adresat direcţiunilor căilor ferate un energic circular, în care se arată, că ultimele accidente pe căile ferate ungare au fost provocate aproape exclusiv din *negligenţa impiegaţilor*. Din cauza aceasta ministrul îndrumă direcţiunile să procedeze cu cea mai mare severitate în contra celor vinovaţi şi să-i destitue imediat din post. Printr'un alt ordin al ministerului de comerciu se *disolvă reuniunile impiegaţilor* căilor ferate, căci prin aceste reuniuni se slăbeşte disciplina impiogaţilor şi prin urmare ele contribue la număroasele catastrofe din timpul din urmă.

Cea mai nouă catastrofă pe căile ferate ungare s'a întâmplat alaltăeri seara în stațiunea *Solnoc*. In urma nefuncționării unui aparat de signale trenul accelerat de Arad s'a ciocnit cu trenul-omnibus din Szentes. Doi călători sunt greu răniți iar doi mai ușor.

Vapoare de războiu pentru Turcia. Ziarul »Sabah« anunță că guvernul otoman va lansa în curând douăzeci și patru de vapoare noui de războiu.

Baloane suspecte. Ziarul »Echo de Paris« enumără baloanele germane cari s'au coborât în Franța din luna Aprile până acum și declară că e vorba de încercări de spionaj, cari nu pot fi tolerate mai mult de guvernul francez care, se știe, a protestat la Berlin în această privință, dar înzadar. Acum e timpul să se ia măsuri severe spre a pune capăt acestei năvăliri, care este un pericol pentru Franța.

Wilhelm II. profet. Impăratul Wilhelm vrea să fie nu numai inventator, un mecenat, un făuritor de planuri de luptă pentau țări străine, el este totodată profet. Pătrunde cu ochiul său ager în viitor și numește, dacă e bine dispus, pe cei mai mari oameni ai secolului. In săptămâna trecută contele Zeppelin a avut deosebita onoare de a fi sărutat de 3 ori de împăratul Wilhelm și însemnat ca cel mai distins om al secolului XX. Dacă zice ceva împăratul Germaniei, e mă rog, lucru neîndoios; toți ceilalți așadară, cari prin oarecari fapte ar dori să folosească restul însemnat al secolului își pot pune pofta 'n cui: omul cel mai mare a fost deja aflat de împăratul Wilhelm.

☞ **Bilete de întrare pentru reprezentațiunile d-nei A. Bârsescu-Radovici se află de vânzare în librăria A. Mureșianu.**

Suntem rugați a da loc următoarei scrisori:

București, 26 Octomvrie, 908.

Onorată Redacție!

In numărul dela 24 Octomvrie a. c. al »Tribunei« văd că un anonim »Carpatin« se ocupă de mine. Ascuns după gard el m'atacă pe tema de »buna reputațiune« și de a »feri sfânta cauză a românismului« de o »compromitere« (!) prin mine și alte insinuațiuni perfide de teapa aceasta. Deoarece eu nu mă pot adresa în parte fiecărui membru al valoroasei societăți »Carpații«, ca să găsesc pe mascatul »Carpatin«, vin a declara pe aceasta cale, că eu cu anonimi — și încă atât de mizerabili — nu pot sta de vorbă. Dacă individul din cestiune ar ținea la buna sa reputațiune și la prestigiul »sfintei cauze românești« — cât se îngrijește de buna mea reputațiune și de »sfințenia cauzei române«, pentru care eu am sacrificat întreaga mea avere — nu mi-ar fi vorbit din tufă, din întunerecul unei mișelești anonimități. Din cauza aceasta purtarea lui o consider ca o lașitate infamă și de astfel de figuri mizerabile n'am decât cea mai completă scârbă. De aceea îl învit pe pretinsul »Carpatin« să iasă la lumina zilei, — dacă-i dă mâna. Pân'atunci primească expresiunea completului meu dispreț.

Iar deocamdată pentru lămurirea publicului român declar:

Pentru persoana mea n'am primit și n'am întrebuințat nici când nimica. Nici dela societatea »Carpații« și nici dela alte corporațiuni ori persoane. Nici în patria mea cu atât mai puțin în România. Dacă pân'acum nu mi-am putut aranja datoriile private și publice — specificate în numărul dela 18 Octomvrie al »Tribunei« — e de a se atribui chiar împrejurării, că petrecerea mea și acțiunea mea publică în Țară mi-a reclamat astfel de jertfe, încât în momentul acesta nu sunt în stare a corespunde de-odată tuturor îndatoririlor mele. Chiar din cauza aceasta încă din luna August a. c. am făcut pașii necesari la autoritățile din Ungaria, ca să mi se acorde înainte de a fi internat în temniță câteva zile libere după ce voi sosi acasă. Zilele trecute însă primii dela apărătorul meu următoarea scrisoare:

Domnule Colegă! In urma cererii D-Tale am intervenit la forul competent. Fără nici un rezultat însă. Prin urmare: Pentru a-ți putea face pedeapsa în Oradea-Mare, trebue să ne mai adresăm ministrului de justiție. Tot lui trebue să ne adresăm în cestiunea amânării de câteva zile. Fără această amânare acordată în zadar vei încerca să te prezinți acasă, deoarece momentan vei fi deținut și internat în temniță. Cu stimă: Dr. Eugen *Răzvan* m. p., advocat.

Firește m'am adresat din nou apărătorului meu să intervină momentan la ministrul de justiție, accentuând însă, că ori care ar fi răspunsul ministrului, mai mult de *două săptămâni* nu voi aștepta, ci deja la Predeal mă voiu pune la dispoziția autorităților unguerești. Dar și până atunci — în ciuda tuturor mizeriilor întâmpinate — mă voiu nizui să-mi aranjez de aici toate afacerile și în special pretenziunea »Tribunei« și a »Victoriei«, cari atâta mă șicanează în public pe tema îndatoririlor ce le am față de aceste corporațiuni, le voiu achita la tot cazul.

Sunt deci amenințările »Tribunei« nu numai de prisos, dar paremi-se și nemeritate, de oare ce chiar redacția »Tribunei« bine trebue să știe, că eu nu numai în Ungaria, ci și în România altfel de propagandă am întreprins pentru cauza națională, pentru pressa noastră din Transilvania și în special pentru »Tribuna«.

Iar întru cât conducătorii naționali din Transilvania și cu deosebire domnii, cari stau în fruntea »Tribunei« nu sunt satisfăcuți cu activitatea și jertfele mele de până acum, au voie deplină să-și împlinească promisiunea de a reveni la »amănunte, cari să mă pună într'o lumină mai mult decât nefavorabilă«.

Mulțumesc frumos de tratament și apreciare.

Dr. A. D. Lascu.

CONVOCARE. Prin aceasta se convoacă adunarea gen. a casinei române de lectură din loc pe Duminecă 22 Nov. st n. la 6 oare d. p. în localitatea casinei cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării prin director. 2. Desemnarea verificatorilor procesului verbal. 3. Raportul biroului despre activitatea comitetului pe 3 ani. 4. Raportul cassarului. 5. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea socotelilor pe anul viitor. 6. Propuneri. 7. Abzicerea biroului și alegerea noului birou pe trei ani. 8 Inchiderea adunării.

Cluj, la 14 Nov.

Dr. E. Dăian, director. *Dr. A. Frâncu*, secretar.

Dr. V. Poruțiu, cassar.

Varietăți.

Aero-Clubul francez a hotărât, pentru anul 1909, organizarea unei curse de aeroplane. Premiul cel mare s'a fixat la 100,000 de franci. Condițiunea principală a acestui concurs e străbaterea distanței dintre două orașe.

Sumele numeroaselor premii destinate în acest an pentru încurajarea navigației aeriene trec de un milion de franci.

Stăruințe și jertfe în adevăr mari se fac pe rând findcă Francezii, Englezii, Germanii și Americanii, voesc fiecare să aibă mândria că au găsit ultima formulă pentru rezolvarea acestei probleme.

*

...Totuși se pare că în Germania se muncește în această direcție mai stăruitor și mai temeinic. Publicul ia o mai însemnată parte în toate feliurile. Societatea germană *Zeppelin*, pentru construirea de dirigeabile, are până în prezent un capital de 7.500.000 de franci. Intemeiat pe aceste mijloace Zeppelin a întemeiat o societate însărcinată cu construirea mai multor noui dirigeabile.

Un întins teren a fost cumpărat la Friedrichshafen cu suma de 425.000 fr. pe care se vor instala atelierele în cari se va începe construirea a 8 dirigeabile odată; 200 lucrători au fost angajați în acest scop.

Cel dintâi balon proiectat va trebui să aibă 136 metri lungime, 11 metri diametru, 12.150 m. c. de volum și va trebui să poarte 9 sau 10 persoane în timp de 24 de ceasuri.

*

Bărbatul cu o largă cultură și cunoscutul umanitarist și pacifist J. Novicon publică sub titlul: *Problema mizeriei și fenomenele economice naturale* o lucrare documentată de cel mai mare interes, prin datele ei, pentru sociolog, pentru economist, pentru omul politic și pentru ori cine simte preocupare de problema suferințelor omenești.

Afirmările lui sunt elocuente prin cifrele cari le confirmă. Astfel din 1000 oameni (socotind pe toți cari trăesc pe pământ) 10 trăesc în lux (deci în trândăvie sau — cum s'ar zice — din sudoarea altora) 90 în îndestulare, iar 900 în sărăcie, care din nefericire are nenumărate grade, începând cu acel care se hrănește, se îmbracă și se adăpostește în urma celor mai grele sforțări ce le face pentru sine și pentru ai săi — și isprăvind cu acel care moare de foame la Londra sau în alte centre ale civilizației sunătoare.

Alte date: în Paris sunt 780,000 de locuințe cu mai puțin de 5 odăi, din acestea 315.000 cu o singură odaie, odaie în care de bună seamă locuește o familie săracă compusă din cel puțin 5 persoane.

Populația pământului ar putea consuma 300 de miliarde de kilograme de grâu — și în realitate consumă 85, adică atâta cât se produce astăzi. Ar avea trebuință de 75 miliarde kilograme de zahăr și se produc numai 12.

Două treimi din omenire sunt nesuficient îmbrăcați, neîndestulător apărați împotriva frigului sau neîndestulător acoperiți. Pentru a-i îmbrăca pe aceștia ar trebui $9\frac{1}{2}$ miliarde de kilograme de bumbac. De fapt se produc 4 miliarde.

Autorul arată apoi felul în care socialismul interpretează și înțelege să rezolve această problemă. Ea nu se poate rezolva prin așa numita repartiție egală a produselor cum o pretinde socialismul, ci prin mărirea producțiunii tuturor articolelor neîndestulătoare astăzi, apoi prin înlăturarea spiritului de cucerire și robire economică a capitalurilor, prin împiedecarea spoliațiunei de ori-ce soiu, așa numitei protecțiuni etc.

La sfârșitul studiului apoi autorul propune următoarea soluțiune: alianța celor șapte mari națiuni civilisate cari să aducă în locul anarchiei economice și sociale de azi ordinea și siguranța și să dea putința de a se produce atâta ca să satisfacă trebuințele imediate ale omenirei întregi, înlăturând astfel în mod definitiv problema mizeriei.

M.

ULTIME ȘTIRI.

București. 20 Nov. In cercuri bine informate se afirmă, că cestiunea acordărei drepturilor politice locuitorilor din județele Constanța și Tulcea este pe punctul de a fi rezolvată în senzul extenziunei regimului constituțional în Dobrogea. Toți miniștri sunt de acord asupra principiului și chiar asupra modalității aplicărei sale. Este foarte probabil că aceasta reformă va fi anunțată prin Mesagiul de deschidere a Corpurilor Legiuitoare.

Viena, 20 Noemvrie. Principele Ferdinand al României a făcut în decursul zilei de eri vizite la toți membrii familiei imperiale. Prânzul l'a luat în palatul archiducelui Francisc Ferdinand iar seara a avut loc un dineu în Hofburg.

Ragusa, 20 Nov. Știri din Cattara anunță, că măsurile militare luate de trupele austriace sunt astfel, încât un atac din partea Muntenegrului poate fi respins cu succes până la sosirea de nuoi trupe. Trupele austriace sunt consignate.

Viena, 20 Noemvrie. — Episcopii dalmatini, cari se află aici, spun că situația în Montenegru nu e atât de gravă cum se crede. Adevărat este însă, că Montenegrinii se înarmează. Deocamdată orașul Cattaro nu este însă amenințat.

Budapesta, 20 Noemvrie. Curia a respins toate recursurile în procesul omorului dela Danos și astfel s'a ridicat la valoare de drept sentința tribunalului din Budapesta.

Roma. 20 Nov. Din Sicilia și Calabria se anunță mari inundații din cauza unor ploi torențiale. Localitățile Noto și Rosolini sunt în parte inundate. Pagubele sunt considerabile. O casă s'a prăbușit peste 5 oameni. Trei cadavre au fost scoase de sub dărâmături. La Roposto pagubele cauzate de furtună sunt deasemenea mari. La Giarre numeroase case au fost ruinate. Sunt 2 morți și 3 răniți. La Riposto 20 case au fost dărâmate; sunt 2 morți, 20 bărci au fost regăsite, însă nu se știe soarta echipagiului. Știri din Giardini și Tavrimia anunță că număroase case au fost dărâmate. Sunt 2 morți. De 28 ore plouă necontenit.

Glume.

La judecătorie.

— Pentru a doua-oară în timp de o lună ești adus aici... Nu-ți dai bre omule seamă că e rușinos?

— Ba eu îmi dau seama, domnule judecător, dar sergentul de stradă nu vrea să priceapă că e rușine.

*

Părerile unui funcționar de poștă asupra femeilor:

»O femeie măritată este o scrisoare sosită la adresă.

»O fată este o scrisoare, care încă nu s'a trimis.

»Iar o fată bătrână este o scrisoare care s'a pierdut la poștă.«

Sfat iepuresc.

Iepurii s'au fost strâns la sfat.

Au pus ce au pus la cale, când hait' văd un ogar venind cât putea spre ei.

Atunci unul dintre ei:

— Iată ogarul!

Altul:

— Hai să fugim.

Și altul:

— Ia stați, mă, cum? Noi nouă — că nouă ierau — nu putem noi să ținem piept unui ogar?

Și-al patrulea:

— Măi, îmi vedeți voi mie mustața asta? De fugă mi-a albit!

...Și-au și tulit-o, că prea se apropiase ogarul.

Bibliografie.

St. O. Iosif. *„Zorile"* Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

„P. Ispirescu" Povestirile unchiașului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere coplete *Teatru I.*

De cuprinsul următor:

„Șoldan Viteazul", Mama Anghelușa", „Herșcu Boccegiul", „Clevetici", „Sandu Napoilă", „Surugiul", „Ion Păpușariul", „Cucoana Chirița" „Barbu Lăutaru", „Paraponisitul", „Kera Nastasia« „Haimana", „Gură-Cască", „Stan Covrigariul", „Vivandiera", „Păcală și Tândală", „Scara mâței" „Craiu nou", Harță Răzășul", „Ramășagul", „Peatra din casă", „Nunta țărănească", „Chirița la Iași", „Chirița în Provincie".

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu

Redactor respons.: Victor Branisce.

Concurs.

Pentru ocuparea **postului de învățător** la școala confesională gr. cat. din Beclean (Bethlen) comitatul Solnoc-Dobâca.

Salar anual 1000 coroane, cuartir, grădină de ½ jugăr și quinquenalele prescrise prin legea școlastică.

La rugare este de a se alătura *a*) diploma de qualificațiune; *b*) document despre serviciul de până aci.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită cererile până în **25 Novembre st. n. 1908** la presidiul senatului școlastic gr. cat. din Beclean.

Vor fi preferiți acei cari vor dovedi abilitate în conducerea unui cor.

Beclean, Novembre 1908.

Gregoriu Pușcariu m. p.
președintele senatului școl.

Ioan Cârcu m. p
notar.

1—2.

Avis!

La societatea coperativă pentru fabricarea pâinii numită **„Traiul"** în **Craiova** (România) **se caută** un bun măestru șef (Brodbäcker) de preferință Român, care cunoaște această industrie cu mașini sistematice.

Reflectanții să-și adreseze ofertele și certificatele ce posede la adresa *Societatea „Traiul", Craiova, Str. I. C. Brătianu Nr. 29. România.*

(411,1—2)

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.